

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27012048	IES Xograr Afonso Gómez de Sarria	Sarria	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obligatoria	Educación física	3º ESO	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	22
4.2. Materiais e recursos didácticos	24
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	26
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	26
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	28
6. Medidas de atención á diversidade	29
7.1. Concreción dos elementos transversais	30
7.2. Actividades complementarias	31
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	31
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	32
9. Outros apartados	32

1. Introducción

A presente PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA está enmarcada no DECRETO 156/2022 de 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia e o seu obxectivo é desenvolver e adaptar a realidade deste centro aos preceptos neste recollidos.

Neste senso, neste apartado esta programación remítese en primeira instancia ao reflectido na propia introducción do Decreto na área e materia de EDUCACIÓN FÍSICA.

A programación aquí exposta trata de dar continuidade ao traballo feito polo alumnado ao longo de cursos anteriores e ampliar a súa formación ofrecéndolle un amplo abano de actividades e propostas. O obxectivo final é consolidar un estilo de vida activo e o descubrimento da práctica física coma unha actividade placentera. Trataremos de dar pautas ao alumnado para que realicen actividades de forma segura e no traballo e que interactúen co medio natural de maneira respectuosa e sostible.

Neste terceiro curso da ESO consideramos vital que o alumnado autorregule a práctica da actividade física orientada ao concepto integral da saúde e estilo de vida activo, así como adoptar actitudes comprometidas que rexeiten estereotipos sociais asociados ao ámbito corporal, xénero e diversidade sexual.

Daremos a coñecer os proxectos que posúe o centro para a promoción da actividade física (recreos activos, mobilidade sostible, almorzos saudables,...) e tentaremos facer partícipe ao alumnado de todo iso para que vexan as múltiples posibilidades que teñen ao seu alcance para manter un estilo de vida saudable.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Adoptar un estilo de vida activo e saudable, seleccionando e incorporando intencionalmente actividades físicas e deportivas nas rutinas diarias, a partir dunha análise crítica dos modelos corporais e do rexeitamento das prácticas que carezan de base científica para facer un uso saudable e autónomo do seu tempo libre e así mellorar a calidade de vida.	3		2-5	4	2-4			
OBX2 - Adaptar, con progresiva autonomía na súa execución, as capacidades físicas, perceptivo-motrices e coordinativas, así como as habilidades e destrezas motrices, aplicando procesos de percepción, decisión e execución adecuados á lóxica interna e aos obxectivos de diferentes situacións con dificultade variable, para resolver situacións de carácter motor vinculadas con distintas actividades físicas funcionais, deportivas, expresivas e recreativas e para consolidar actitudes de superación, crecemento e resiliencia ao enfrontarse a desafíos físicos.					4-5		2-3	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Compartir espazos de práctica físico-deportiva con independencia das diferenzas culturais, sociais, de xénero e de habilidade, priorizando o respecto entre os participantes e as regras sobre os resultados, adoptando unha actitude crítica ante comportamentos antideportivos ou contrarios á convivencia e desenvolvendo procesos de autorregulación emocional que canalicen o fracaso e o éxito nestas situacións, para contribuír con progresiva autonomía ao entendemento social e ao compromiso ético nos diferentes espazos nos que se participa.	5	3			1-3-5	3		
OBX4 - Practicar, analizar e valorar distintas manifestacións da cultura motriz aproveitando as posibilidades e recursos expresivos que ofrecen o corpo e o movemento, profundando nas consecuencias do deporte como fenómeno social e analizando criticamente as súas manifestacións desde a perspectiva de xénero e desde os intereses económico-políticos que o rodean, para alcanzar unha visión máis realista, contextualizada e xusta da motricidade no marco das sociedades actuais.		3				2-3		1-2-3-4
OBX5 - Adoptar un estilo de vida sostible e ecosocialmente responsable aplicando medidas de seguridade individuais e colectivas na práctica físico-deportiva segundo a contorna e desenvolvendo colaborativa e cooperativamente accións de servizo á comunidade vinculadas á actividade física e ao deporte, para contribuír activamente á conservación do medio natural e urbano.			5			4	1-3	

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	VIDA ACTIVA E SAUDABLE	Buscarase tomar conciencia da importancia que ten para a saúde o adquirir uns hábitos de vida activa acompañada unha alimentación saudable e atendendo tamén ao control postural.	5	4		X	
2	CONDICIÓN FÍSICA E SAÚDE	Coñecerán os distintos test que miden a súa condición física para valorar o estado físico de cadaquén, logo de traballar a	24	17	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	CONDICIÓN FÍSICA E SAÚDE	resistencia, a forza a velocidade e a flexibilidade.	24	17	X		
3	DEPORTES INDIVIDUAIS	Coñecemento e práctica de deportes como o atletismo en todas as súas modalidades.	16	11			X
4	DEPORTES ALTERNATIVOS	Práctica de distintas modalidades e xogos, propios de distintas culturas, como ben inmaterial.	9	6	X		
5	ACTIVIDADES NO MEDIO NATURAL	Toma de conciencia da importancia do medio para a práctica deportiva, así como o respecto ao contorno.	9	6			X
6	DEPORTES COLECTIVOS	Coñecemento e práctica dos principais deportes colectivos máis practicados a nivel social.	28	20		X	
7	EXPRESIÓN CORPORAL. Actividades expresivas e rítmicas.	Toma de conciencia do corpo como instrumento de comunicación e expresión.	9	6			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	VIDA ACTIVA E SAUDABLE	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Incorporar de forma autónoma os procesos de activación corporal, autorregulación e dosificación do esforzo, alimentación saudable, educación postural, relaxación e hixiene durante a práctica de actividades motrices, interiorizando as rutinas propias dunha práctica motriz saudable e responsable.	Mostra interese en manter unha alimentación saudable e ten un coidado diario da súa hixiene corporal. Fai un quentamento axeitado á práctica deportiva a realizar.	PE	20
CA1.1 - Autorregular a práctica de actividade física orientada ao concepto integral de saúde e ao estilo de vida activo, segundo as necesidades e os intereses individuais e respectando a propia realidade e identidade corporal.	Toma as pulsacións por minuto despois da práctica física e en reposo. É capaz de manter as pulsacións na franxa do 50% e 80% das súas pulsacións máximas.	TI	80
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, ao xénero e á diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Emprega un vocabulario non sexista e mostra tolerancia co diferente.		
CA1.4 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Manexa aplicacións no móbil para o control da actividade física.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Pon en práctica rutinas de estiramientos despois da práctica deportiva.		
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticos, gozando destes de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	Valora a práctica de actividade físicas no medio natural tendo consciencia da súa pegada ecolóxica.		
CA6.3 - Participar en actividades físico-deportivas no medio natural e urbano asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Respeto o contorno natural tendo consciencia da súa importancia. Aplica normas de seguridade como o uso do casco en desprazamentos en bici.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Saúde física: <ul style="list-style-type: none"> - Control de resultados e variables fisiolóxicas básicas como consecuencia do exercicio físico. - Autorregulación do adestramento. - Alimentación saudable e análise crítica da publicidade. - Educación postural: movementos, posturas e estiramientos ante dores musculares. - Pautas para tratar a dor muscular de orixe retardada. - Ergonomía en actividades cotiás. - Coidado do corpo: quecemento específico autónomo. - Importancia das medidas e pautas de hixiene en contextos de práctica de actividade física. - Saúde mental: <ul style="list-style-type: none"> - Tipoloxías corporais predominantes na sociedade e análise crítica da súa presenza nos medios de comunicación e redes sociais. - Efectos negativos dos modelos estéticos predominantes e trastornos vinculados ao culto insán ao corpo. - Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas. - Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura e sostible. - Actitude crítica ante barreiras arquitectónicas e obstáculos da contorna que impidan ou dificulten a actividade física autónoma e saudable no espazo público e viario. - O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.

UD	Título da UD	Duración
2	CONDICIÓN FÍSICA E SAÚDE	17

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Incorporar de forma autónoma os procesos de activación corporal, autorregulación e dosificación do esforzo, alimentación saudable, educación postural, relaxación e hixiene durante a práctica de actividades motrices, interiorizando as rutinas propias dunha práctica motriz saudable e responsable.	Realiza as rutinas previas e postactividade dun exercicio físico de forma constante.	PE	20
CA2.1 - Actuar de acordo cos protocolos de intervención ante situacións de emerxencia ou accidentes aplicando medidas específicas de primeiros auxilios.	Coñece as técnicas básicas de R.C.P. e capaz de seguir a cadea de supervivencia. Ante unha situación de alarma coñece os teléfonos de emerxencias sanitarias e civís.		
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Aplica as rutinas propias da práctica física, antes, durante e despois destas.		
CA1.1 - Autorregular a práctica de actividade física orientada ao concepto integral de saúde e ao estilo de vida activo, segundo as necesidades e os intereses individuais e respectando a propia realidade e identidade corporal.	Controla as pulsacións e adapta o esforzo ao 60% das pulsacións máximas.	TI	80
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, ao xénero e á diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Mostra respecto polos compañeiros e compañeiras con actitudes integradoras a nivel social.		
CA1.4 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Emprega aplicacións dixitais que favorecen a práctica da actividade física.		
CA2.2 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Coñece o uso do pulsómetro como instrumento para medir a intensidade dunha actividade física.		
CA2.3 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Xestiona a organización da práctica física con responsabilidade.		
CA2.4 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñece as normas de seguridade a ter en conta na práctica física, tanto dentro coma fora do centro escolar.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Emprega aplicacións dixitais vinculadas ao ámbito da actividade física.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	É capaz de revertir situacións de traballo e asegurar unha participación equilibrada.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación.	Mostra habilidades en situacións de incerteza		
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Mostra control e dominio corporal en situacións propias do seu espazo vivencial con autonomía.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Colabora na práctica de proxectos co fin de acadar un éxito colectivo.		
CA5.1 - Practicar actividades rítmico-musicais con carácter artístico-expresivo, valorando as súas orixes, e relacionándoas coa cultura propia, coa tradicional ou coas procedentes doutros lugares do mundo.	Mostra interese polas actividades rítmico musicais propias ou de outras culturas.		
CA5.2 - Crear e representar composicións individuais ou colectivas con e sen base musical e de maneira coordinada, utilizando intencionadamente e con autonomía o corpo e o movemento como ferramenta de expresión e comunicación a través de diversas técnicas expresivas específicas e axudando a difundir e a compartir estas prácticas culturais entre compañeiros ou outros membros da comunidade.	Emprega de forma expresiva o corpo como elemento para representar composicións con base rítmica ou musical.		
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticos, gozando destes de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	Participa nas actividades físicas nos distintos medios de forma sostible nos espazos nos que se desenvolven.		
CA6.3 - Participar en actividades físico-deportivas no medio natural e urbano asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Aplica as normas de seguridade propias nas actividades no medio natural e urbano.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none">- Saúde física:<ul style="list-style-type: none">- Control de resultados e variables fisiolóxicas básicas como consecuencia do exercicio físico.- Autorregulación do adestramento.- Alimentación saudable e análise crítica da publicidade.- Educación postural: movementos, posturas e estiramientos ante dores musculares.- Pautas para tratar a dor muscular de orixe retardada.- Ergonomía en actividades cotiás.- Coidado do corpo: quecemento específico autónomo.- Prácticas insás, mitos e falsas crenzas arredor do corpo e da actividade física.- Importancia das medidas e pautas de hixiene en contextos de práctica de actividade física.- Saúde mental:<ul style="list-style-type: none">- Esixencias e presións da competición.- Tipoloxías corporais predominantes na sociedade e análise crítica da súa presenza nos medios de comunicación e redes sociais.- Efectos negativos dos modelos estéticos predominantes e trastornos vinculados ao culto insán ao corpo.- Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas.- Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización.- Preparación da práctica motriz: disposición, mantemento e reparación de material deportivo.- Ferramentas dixitais para a xestión da actividade física.- Prevención de accidentes nas prácticas motrices:<ul style="list-style-type: none">- Xestión do risco propio e do dos demais.- Medidas colectivas de seguridade.- Actuacións críticas ante accidentes:<ul style="list-style-type: none">- Reanimación mediante desfibrilador automático (DEA) ou semiautomático (DESA).- Protocolo RCP (reanimación cardiopulmonar).- Técnicas específicas e indicios de accidentes cardiovasculares (manobra de Heimlich, sinais de ictus e similares).- Toma de decisións:<ul style="list-style-type: none">- Procura de adaptacións para resolver eficientemente tarefas de certa complexidade en situacións motrices individuais.

Contidos

- Resolución coordinada en situacións motrices cooperativas.
- Elección dunha resposta óptima en función do movemento do rival, así como da situación do móbil, se o hai.
- Organización anticipada das accións individuais en función das características do contrario en situacións de oposición de contacto.
- Delimitación de estratexias previas de ataque e defensa en función das características dos integrantes do equipo propio e do rival en situacións motrices de colaboración-oposición, de persecución e de interacción cun móbil.
- Capacidades perceptivo-motrices en contexto de práctica: integración do esquema corporal, toma de decisións na realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente.
- Capacidades condicionais: desenvolvemento das capacidades físicas básicas (forza e resistencia).
- Sistemas de adestramento.
- Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: execución, identificación e corrección de erros máis comúns.
- Creatividade motriz: creación de retos e situacións-problemas con resolución posible de acordo cos recursos dispoñibles.
- Práctica de actividades rítmico-musicais con carácter artístico-expresivo.
- Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura e sostible.
- Actitude crítica ante barreiras arquitectónicas e obstáculos da contorna que impidan ou dificulten a actividade física autónoma e saudable no espazo público e viario.
- O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.
- Análise e xestión do risco propio e do dos demais nas prácticas físico-deportivas no medio natural e urbano, medidas colectivas de seguridade.
- Consumo responsable: uso sostible e mantemento de recursos urbanos e naturais para a práctica da actividade física.
- Deseño de actividades físicas no medio natural e urbano.
- Coidado e mantemento da contorna próxima como servizo á comunidade durante a práctica de actividade física en contornas naturais e urbanas, facendo un uso sostible e responsable.

UD	Título da UD	Duración
3	DEPORTES INDIVIDUAIS	11

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Actuar de acordo cos protocolos de intervención ante situacións de emerxencia ou accidentes aplicando medidas específicas de primeiros auxilios.	Ante unha situación de emerxencia sabe aplicar o protocolo da cadea de supervivencia.	PE	20
CA2.3 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	É capaz de organizar competicións deportivas.		
CA2.4 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Aplica as normas de seguridade na práctica deportiva.		
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Mostra control e dominio do seu corpo		
CA2.2 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Manexa aplicacións dixitais vinculadas as probas de orientación, e condición física.	TI	80
CA3.1 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Coñece e manexa aplicacións dixitais vinculadas ao ámbito deportivo.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	Desenvolve proxectors motores sendo capaz de reconducir situacións.		
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación.	Mostra habilidades para a adaptación a situacións diversas.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	Participa con autonomía a nivel grupal		
CA4.1 - Practicar e participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Ten control sobre a competitividade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía e facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz e situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia, facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	Mostra habilidades sociais co resto de participantes nunha proba		
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Ten unha actitude crítica cos comportamentos machistas ou estereotipos de xénero		
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Adopta medidas específicas para a prevención de lesións		
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticos, gozando destes de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	Ten conciencia da pegada ecolóxica nas probas na contorna urbana e naturais		
CA6.3 - Participar en actividades físico-deportivas no medio natural e urbano asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Atende as medidas de seguridade en actividades no medio natural		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización. - Preparación da práctica motriz: disposición, mantemento e reparación de material deportivo. - Ferramentas dixitais para a xestión da actividade física. - Prevención de accidentes nas prácticas motrices: <ul style="list-style-type: none"> - Xestión do risco propio e do dos demais. - Medidas colectivas de seguridade. - Actuacións críticas ante accidentes: <ul style="list-style-type: none"> - Reanimación mediante desfibrilador automático (DEA) ou semiautomático (DESA). - Protocolo RCP (reanimación cardiopulmonar).

Contidos

- Técnicas específicas e indicios de accidentes cardiovasculares (manobra de Heimlich, sinais de ictus e similares).
- Toma de decisións:
 - Procura de adaptacións para resolver eficientemente tarefas de certa complexidade en situacións motrices individuais.
 - Resolución coordinada en situacións motrices cooperativas.
 - Elección dunha resposta óptima en función do movemento do rival, así como da situación do móbil, se o hai.
 - Organización anticipada das accións individuais en función das características do contrario en situacións de oposición de contacto.
 - Delimitación de estratexias previas de ataque e defensa en función das características dos integrantes do equipo propio e do rival en situacións motrices de colaboración-oposición, de persecución e de interacción cun móbil.
- Capacidades perceptivo-motrices en contexto de práctica: integración do esquema corporal, toma de decisións na realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente.
- Capacidades condicionais: desenvolvemento das capacidades físicas básicas (forza e resistencia).
 - Sistemas de adestramento.
- Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: execución, identificación e corrección de erros máis comúns.
- Creatividade motriz: creación de retos e situacións-problemas con resolución posible de acordo cos recursos dispoñibles.
- Autorregulación emocional: control de estados de ánimo e estratexias de xestión do fracaso en situacións motrices.
 - Capacidades volitivas e de superación.
- Habilidades sociais: estratexias de negociación e mediación en contextos motrices.
- Respecto ás regras: xogo limpo nos distintos niveis de deporte e de actividade física.
- Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices.
- Deporte e perspectiva de xénero: historia do deporte desde a perspectiva de xénero.
 - Igualdade no acceso ao deporte.
- Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura e sostible.
- Actitude crítica ante barreiras arquitectónicas e obstáculos da contorna que impidan ou dificulten a actividade física autónoma e saudable no espazo público e viario.
- O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.
- Análise e xestión do risco propio e do dos demais nas prácticas físico-deportivas no medio natural e urbano, medidas colectivas de seguridade.
- Consumo responsable: uso sostible e mantemento de recursos urbanos e naturais para a práctica da actividade física.
- Deseño de actividades físicas no medio natural e urbano.
- Coidado e mantemento da contorna próxima como servizo á comunidade durante a práctica de actividade física en contornas naturais e urbanas, facendo un uso sostible e responsable.

UD	Título da UD	Duración
4	DEPORTES ALTERNATIVOS	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Adopta medidas específicas para a prevención de lesións.	PE	20
CA6.3 - Participar en actividades físico-deportivas no medio natural e urbano asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Adopta medidas de seguridade nas actividades físicas no contorno natural.		
CA1.1 - Autorregular a práctica de actividade física orientada ao concepto integral de saúde e ao estilo de vida activo, segundo as necesidades e os intereses individuais e respectando a propia realidade e identidade corporal.	Autorregula a práctica da actividade física.	TI	80
CA1.2 - Incorporar de forma autónoma os procesos de activación corporal, autorregulación e dosificación do esforzo, alimentación saudable, educación postural, relaxación e hixiene durante a práctica de actividades motrices, interiorizando as rutinas propias dunha práctica motriz saudable e responsable.	Controla a hixiene postural, así como as rutinas dunha práctica motriz saudable..		
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeitan os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, ao xénero e á diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Adopta actitudes que rexeitan estereotipos asociados ao xénero ou diversidade sexual.		
CA1.4 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Desenvólvese no mundo virtual vinculado ao ámbito da actividade física.		
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticas, gozando destes de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	Participa en actividades físico deportivas en contornos urbáns e naturais sendo consciente da pegada ecolóxica que isto supón.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Saúde física:

Contidos

- Control de resultados e variables fisiolóxicas básicas como consecuencia do exercicio físico.
- Autorregulación do adestramento.
- Alimentación saudable e análise crítica da publicidade.
- Educación postural: movementos, posturas e estiramientos ante dores musculares.
- Pautas para tratar a dor muscular de orixe retardada.
- Ergonomía en actividades cotiás.
- Coidado do corpo: quecemento específico autónomo.
- Prácticas insás, mitos e falsas crenzas arredor do corpo e da actividade física.
- Importancia das medidas e pautas de hixiene en contextos de práctica de actividade física.
- Saúde mental:
 - Esixencias e presións da competición.
 - Tipoloxías corporais predominantes na sociedade e análise crítica da súa presenza nos medios de comunicación e redes sociais.
 - Efectos negativos dos modelos estéticos predominantes e trastornos vinculados ao culto insán ao corpo.
 - Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas.
- Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura e sostible.
- Actitude crítica ante barreiras arquitectónicas e obstáculos da contorna que impidan ou dificulten a actividade física autónoma e saudable no espazo público e viario.
- O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.
- Análise e xestión do risco propio e do dos demais nas prácticas físico-deportivas no medio natural e urbano, medidas colectivas de seguridade.
- Consumo responsable: uso sostible e mantemento de recursos urbanos e naturais para a práctica da actividade física.
- Deseño de actividades físicas no medio natural e urbano.
- Coidado e mantemento da contorna próxima como servizo á comunidade durante a práctica de actividade física en contornas naturais e urbanas, facendo un uso sostible e responsable.

UD	Título da UD	Duración
5	ACTIVIDADES NO MEDIO NATURAL	6

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Sabe como actuar ante as lesións máis comúns, como escordaduras, e a maneira de evitalas no posible.	PE	20
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticas, gozando destes de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	É respetuoso co medio natural e é consciente do impacto medioambiental que supón as actividades.	TI	80
CA6.3 - Participar en actividades físico-deportivas no medio natural e urbano asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Aplica as normas de seguridade básicas nas actividades desenvoladas no medio natural e urbano.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura e sostible. - Actitude crítica ante barreiras arquitectónicas e obstáculos da contorna que impidan ou dificulten a actividade física autónoma e saudable no espazo público e viario. - O uso da bicicleta como medio de transporte habitual. - Análise e xestión do risco propio e do dos demais nas prácticas físico-deportivas no medio natural e urbano, medidas colectivas de seguridade. - Consumo responsable: uso sostible e mantemento de recursos urbanos e naturais para a práctica da actividade física. - Deseño de actividades físicas no medio natural e urbano. - Coidado e mantemento da contorna próxima como servizo á comunidade durante a práctica de actividade física en contornas naturais e urbanas, facendo un uso sostible e responsable.

UD	Título da UD	Duración
6	DEPORTES COLECTIVOS	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Autorregular a práctica de actividade física orientada ao concepto integral de saúde e ao estilo de vida activo, segundo as necesidades e os intereses individuais e respectando a propia realidade e identidade corporal.	Sabe tomar as pulsacións como instrumento para autorregular o esforzo.	PE	20
CA1.2 - Incorporar de forma autónoma os procesos de activación corporal, autorregulación e dosificación do esforzo, alimentación saudable, educación postural, relaxación e hixiene durante a práctica de actividades motrices, interiorizando as rutinas propias dunha práctica motriz saudable e responsable.	Domina os principios da hixiene deportiva		
CA2.1 - Actuar de acordo cos protocolos de intervención ante situacións de emerxencia ou accidentes aplicando medidas específicas de primeiros auxilios.	Coñece o protocolo de primeiros auxilios.		
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Segue os protocolos da práctica deportiva antes, durante e despois.		
CA1.3 - Adoptar actitudes comprometidas que rexeiten os estereotipos sociais asociados ao ámbito do corporal, ao xénero e á diversidade sexual e os comportamentos que poñan en risco a saúde, contrastando con autonomía e independencia calquera información en base a criterios científicos de validez, fiabilidade e obxectividade.	Mostra respecto ante os demais en tódolos ámbitos.	TI	80
CA1.4 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Ten dominio das aplicacións dixitais que se usan nas distintas unidades didácticas.		
CA2.2 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Ten dominio das aplicacións dixitais que se usan nas distintas unidades didácticas.		
CA2.3 - Participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices asumindo responsabilidades na organización, xestión e preparación destas.	Ten capacidade de xestión e preparación das actividades motrices.		
CA2.4 - Coñecer as normas de seguridade individuais e colectivas valorando a súa importancia e aplicándoas na práctica de actividades motrices, dentro e fóra do centro escolar.	Coñece as normas de seguridade a ter en conta na práctica deportiva.		
CA3.1 - Desenvolver e compartir con seguridade a práctica física cotiá manexando recursos e aplicacións dixitais vinculados ao ámbito da actividade física e do deporte.	Ten dominio das aplicacións dixitais que se usan nas distintas unidades didácticas.		
CA3.2 - Desenvolver proxectos motores de carácter individual, cooperativo ou colaborativo, establecendo mecanismos para reconducir os procesos de traballo e asegurar unha participación equilibrada, incluíndo estratexias de autoavaliación e coavaliación tanto do proceso coma do resultado.	É crítico consigo mesmo valorando pros e contras de forma obxectiv.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Mostrar habilidades para a adaptación e a actuación ante situacións cunha elevada incerteza, aproveitando eficientemente as propias capacidades e aplicando de maneira automática procesos de percepción, decisión e execución en contextos reais ou simulados de actuación.	Toma decisións coherentes nas situacións motrices novas.		
CA3.4 - Evidenciar control e dominio corporal ao empregar os compoñentes cualitativos e cuantitativos da motricidade de maneira eficiente e creativa, resolvendo problemas en todo tipo de situacións motrices transferibles ao seu espazo vivencial con autonomía.	Toma decisións coherentes nas situacións motrices novas.		
CA3.5 - Colaborar na práctica de diferentes producións motrices e proxectos para alcanzar o logro individual e grupal, participando con autonomía na toma de decisións vinculadas á asignación de roles, á xestión do tempo de práctica e á optimización do resultado final.	É crítico consigo mesmo valorando pros e contras de forma obxectiv.		
CA4.1 - Practicar e participar activamente nunha gran variedade de actividades motrices valorando as implicacións éticas das prácticas antideportivas, adoptando estratexias de superación, evitando a competitividade desmedida e actuando con deportividade ao asumir os roles de público, participante ou outros.	Mostra control de si mesmo nas competicións deportivas.		
CA4.2 - Relacionarse e entenderse co resto de participantes durante o desenvolvemento de diversas prácticas motrices con autonomía e facendo uso efectivo de habilidades sociais de diálogo na resolución de conflitos e respecto ante a diversidade de competencia motriz e situándose activamente fronte aos estereotipos e ás actuacións discriminatorias e fronte a calquera tipo de violencia, facendo respectar o propio corpo e o dos demais.	É dialogante e mostra empatía.		
CA4.3 - Adoptar actitudes comprometidas e conscientes acerca dos distintos estereotipos de xénero e comportamentos sexistas que se seguen producindo nalgúns contextos da motricidade, identificando os factores que contribúen ao seu mantemento e axudando a difundir referentes de distintos xéneros no ámbito físico-deportivo.	Mostra respecto ante os demais en tódolos ámbitos.		
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticas, gozando destes de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	Mostra respecto co contorno nas actividades no exterior.		
CA6.3 - Participar en actividades físico-deportivas no medio natural e urbano asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Mostra respecto co contorno nas actividades no exterior.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none">- Saúde física:<ul style="list-style-type: none">- Control de resultados e variables fisiolóxicas básicas como consecuencia do exercicio físico.- Autorregulación do adestramento.- Alimentación saudable e análise crítica da publicidade.- Educación postural: movementos, posturas e estiramientos ante dores musculares.- Pautas para tratar a dor muscular de orixe retardada.- Ergonomía en actividades cotiás.- Coidado do corpo: quecemento específico autónomo.- Prácticas insás, mitos e falsas crenzas arredor do corpo e da actividade física.- Importancia das medidas e pautas de hixiene en contextos de práctica de actividade física.- Saúde mental:<ul style="list-style-type: none">- Esixencias e presións da competición.- Tipoloxías corporais predominantes na sociedade e análise crítica da súa presenza nos medios de comunicación e redes sociais.- Efectos negativos dos modelos estéticos predominantes e trastornos vinculados ao culto insán ao corpo.- Creación dunha identidade corporal definida e consolidada afastada de estereotipos sexistas.- Elección da práctica física: xestión e enfoque dos diferentes usos e finalidades da actividade física e do deporte en función do contexto, da actividade e dos compañeiros e compañeiras de realización.- Preparación da práctica motriz: disposición, mantemento e reparación de material deportivo.- Ferramentas dixitais para a xestión da actividade física.- Prevención de accidentes nas prácticas motrices:<ul style="list-style-type: none">- Xestión do risco propio e do dos demais.- Medidas colectivas de seguridade.- Actuacións críticas ante accidentes:<ul style="list-style-type: none">- Reanimación mediante desfibrilador automático (DEA) ou semiautomático (DESA).- Protocolo RCP (reanimación cardiopulmonar).- Técnicas específicas e indicios de accidentes cardiovasculares (manobra de Heimlich, sinais de ictus e similares).- Toma de decisións:<ul style="list-style-type: none">- Procura de adaptacións para resolver eficientemente tarefas de certa complexidade en situacións motrices individuais.

Contidos

- Resolución coordinada en situacións motrices cooperativas.
- Elección dunha resposta óptima en función do movemento do rival, así como da situación do móbil, se o hai.
- Organización anticipada das accións individuais en función das características do contrario en situacións de oposición de contacto.
- Delimitación de estratexias previas de ataque e defensa en función das características dos integrantes do equipo propio e do rival en situacións motrices de colaboración-oposición, de persecución e de interacción cun móbil.
- Capacidades perceptivo-motrices en contexto de práctica: integración do esquema corporal, toma de decisións na realización dunha actividade motriz acerca dos mecanismos coordinativos, espaciais e temporais para resolvela adecuadamente.
- Capacidades condicionais: desenvolvemento das capacidades físicas básicas (forza e resistencia).
 - Sistemas de adestramento.
- Habilidades motrices específicas en actividades físico-deportivas: execución, identificación e corrección de erros máis comúns.
- Creatividade motriz: creación de retos e situacións-problemas con resolución posible de acordo cos recursos dispoñibles.
- Autorregulación emocional: control de estados de ánimo e estratexias de xestión do fracaso en situacións motrices.
 - Capacidades volitivas e de superación.
- Habilidades sociais: estratexias de negociación e mediación en contextos motrices.
- Respecto ás regras: xogo limpo nos distintos niveis de deporte e de actividade física.
- Identificación e rexeitamento de condutas contrarias á convivencia en situacións motrices.
- Deporte e perspectiva de xénero: historia do deporte desde a perspectiva de xénero.
 - Igualdade no acceso ao deporte.
 - Estereotipos de competencia motriz percibida segundo o xénero, a idade ou calquera outra característica.
 - Exemplos de deportistas de Galicia de diferentes sexos, idades e outros parámetros de referencia.
- Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura e sostible.
- Actitude crítica ante barreiras arquitectónicas e obstáculos da contorna que impidan ou dificulten a actividade física autónoma e saudable no espazo público e viario.
- O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.
- Análise e xestión do risco propio e do dos demais nas prácticas físico-deportivas no medio natural e urbano, medidas colectivas de seguridade.
- Consumo responsable: uso sostible e mantemento de recursos urbanos e naturais para a práctica da actividade física.
- Deseño de actividades físicas no medio natural e urbano.
- Coidado e mantemento da contorna próxima como servizo á comunidade durante a práctica de actividade física en contornas naturais e urbanas, facendo un uso sostible e responsable.

UD	Título da UD	Duración
7	EXPRESIÓN CORPORAL. Actividades expresivas e rítmicas.	6

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Adoptar de maneira responsable e autónoma medidas específicas para a prevención de lesións antes, durante e despois da práctica de actividade física, aprendendo a recoñecer situacións de risco para actuar preventivamente.	Practica de forma autónoma o quentamento previo á actividade física como remedio preventivo para evitar lesións.	PE	20
CA5.1 - Practicar actividades rítmico-musicais con carácter artístico-expresivo, valorando as súas orixes, e relacionándoas coa cultura propia, coa tradicional ou coas procedentes doutros lugares do mundo.	Mostra de desinhibición na práctica de actividades rítmico-musicais con carácter artístico-expresivo.	TI	80
CA5.2 - Crear e representar composicións individuais ou colectivas con e sen base musical e de maneira coordinada, utilizando intencionadamente e con autonomía o corpo e o movemento como ferramenta de expresión e comunicación a través de diversas técnicas expresivas específicas e axudando a difundir e a compartir estas prácticas culturais entre compañeiros ou outros membros da comunidade.	Ten dominio corporal e coordinación para representar composicións.		
CA6.2 - Participar en actividades físico-deportivas en contornas urbanas e naturais, terrestres ou acuáticos, gozando destes de maneira sostible, minimizando o impacto ambiental que estas poidan producir, sendo conscientes da súa pegada ecolóxica e desenvolvendo actuacións intencionadas dirixidas á conservación e á mellora das condicións dos espazos nos que se desenvolvan.	Mostra responsabilidade nas actividades realizadas no exterior.		
CA6.3 - Participar en actividades físico-deportivas no medio natural e urbano asumindo responsabilidades e aplicando normas de seguridade individuais e colectivas.	Emprega as normas de seguridade axeitadas nas actividades no exterior.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Usos comunicativos da corporalidade: técnicas específicas de expresión corporal. - Práctica de actividades rítmico-musicais con carácter artístico-expresivo. - Respecto ás normas viarias nos desprazamentos activos cotiáns para unha mobilidade segura e sostible. - Actitude crítica ante barreiras arquitectónicas e obstáculos da contorna que impidan ou dificulten a actividade física autónoma e saudable no espazo público e viario. - O uso da bicicleta como medio de transporte habitual.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Adoptarase a metodoloxía máis adecuada ás características tanto do grupo de alumnos e alumnas como dos propios contidos. Con todo, dada a importancia que para a instauración dun hábito ten a súa práctica frecuente, é importante favorecer unha metodoloxía que se fundamente na aprendizaxe a través da práctica, o traballo en equipo e o desenvolvemento de proxectos.

Recoméndanse metodoloxías que poidan mobilizar coñecementos, habilidades e actitudes en situacións moi próximas á realidade vivida polo alumnado, que estimulen a súa creatividade e sexan capaces de crear aprendizaxes significativas.

Resulta tamén clave insistir no emprego de ferramentas de avaliación axeitadas e coherentes coas metodoloxías recomendadas, sempre adaptadas ao nivel de desenvolvemento cognitivo do alumnado nos primeiros cursos de ESO.

A metodoloxía didáctica nesta etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

. Procurarase o traballo en equipo do profesorado co obxecto de proporcionar un enfoque multidisciplinar do proceso educativo, garantindo a coordinación de todos os membros do equipo docente de cada grupo.

. No proxecto educativo e nas programacións didácticas fixaranse as estratexias que desenvolverá o profesorado para alcanzar os estándares de aprendizaxe avaliábeis previstos en cada materia e, de ser o caso, en cada ámbito, así como a adquisición das competencias.

. A intervención educativa debe ter en conta como principio a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos/as os/as alumnos/as e máis unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén. Os mecanismos de reforzo, que se deberán pór en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, poderán ser tanto organizativos como curriculares.

. Prestarase unha atención especial á adquisición e ao desenvolvemento das competencias. De acordo co disposto no artigo 24.6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as materias.

. Coa finalidade de promover a comprensión de lectura e de uso da información, dedicarase un tempo á lectura na práctica docente de todas as materias.

. Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe.

. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para isto, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos, entre outras, así como os recursos e as actividades da biblioteca escolar.

Metodoloxía específica en Ed. Física

Establécese unha serie de orientacións metodolóxicas para a materia que favorecerán un enfoque competencial, así como a consecución, a consolidación e a integración dos estándares por parte do alumnado:

¿ A Educación Física nestas etapas terá un carácter eminentemente práctico e vivencial.

¿ A asimilación das aprendizaxes e a adaptación ao traballo do alumnado en Educación Física aconsella a distribución das dúas sesións semanais en diferentes días.

¿ A selección dos contidos e das metodoloxías activas e contextualizadas debe asegurar o desenvolvemento das competencias clave ao longo destas etapas.

¿ O uso de estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado.

¿ O profesorado deseñará diferentes tipos de tarefas e secuencias adaptadas aos niveis, ás formas e aos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas, co obxecto de atender á diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes. Débese potenciar o uso dunha variedade

de materiais e recursos o máis ampla posible, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e da comunicación desenvolvidas nos últimos tempos en diferentes ámbitos da Educación Física.

¿ Favoreceranse metodoloxías que teñan a súa base na descuberta guiada, a resolución de problemas, o traballo por retos e proxectos, e a cooperación, tendo presente o desenvolvemento da creatividade do alumnado.

¿ Deberá procurarse a implicación das familias como un factor clave para facer dos alumnos e das alumnas auténticos suxeitos activos dunha xestión cada vez máis autónoma e comprometida da súa saúde, mediante a

adquisición de hábitos de vida saudables.
Estratexias metodolóxicas

-Estilos de ensino

Os estilos de ensino que teremos en conta serán variados, irán desde os máis aos menos directivos, como expón Muska

Mosston na súa clasificación. Os usados na nosa programación son métodos deductivos (como o mando directo e a asignación

de tarefas), onde se parte da hipótese de que o profesor posúe a información que debe dar aos seus alumnos/as segundo

vaian madurando, e os métodos inductivos (como resolución de problemas e descubrimento guiado), onde os alumnos/as

van descubrindo os coñecementos e experiencias baixo a hábil condución do profesor. Aínda que non todos estes métodos

serán adoptados na súa forma pura, si o serán adaptándoos á realidade actual. Ademais utilizaremos e combinaremos

uns e outros en función dos obxectivos, contidos e necesidades concretas de cada momento.

.- Formas de agrupamento e organización espacial

As formas de agrupamento tamén variarán en función das necesidades contextuais podendo ser:

- Grupo-clase (traballo masivo): todos traballan á vez.

- Grupos (subgrupos): a clase divídese en grupos de traballo, grupos de nivel, circuitos, etc.

- Pequeno grupo: o grupo-clase divídese en grupos de 2 ó 3 alumnos.

- Individual (ensino individualizado): o alumno/a enfróntase directamente coa tarefa.

Os CRITERIOS PARA A ELECCIÓN das distintas formas de agrupamento serán variadas, por exemplo:

- Ao azar: realízase a elección sen ningún motivo específico.

- Emocionais: a afinidade emocional motiva a elección.

- Características corporais: peso, talla,...

En canto á ORGANIZACIÓN, as formas que usaremos son:

Organización frontal, organización en círculo e semicírculo, dispersa ou libre e en círculo, segundo a tarefa e o momento da sesión.

-Posición do profesor/á

A posición será interna, externa ou focal, en función das características da tarefa a realizar, do momento ou situación e da actividade.

- Canles de comunicación

Ao longo de toda a programación utilizaranse todo tipo de canles de comunicación para reforzar a información aos nosos alumnos/as ou ben para atender á diversidade do alumnado, usando tanto a canle auditiva (a través de verbalizacións, sons, música,...), como a visual (a través de xestos, demostracións, imaxes,...) e a canle kinestésico-táctil (en axudas manuais, etc.).

- Estratexias metodolóxicas

Pódese falar de dous tipos de estratexias; as estratexias analíticas e as globais:

Ao longo das U.D. usaranse fundamentalmente as estratexias de predominancia global (tanto pura, como con modificación da situación real, ou con polarización da atención) e noutros casos as analíticas (pura, secuencial, progresiva, inversa) segundo a tarefa concreta e a finalidade da mesma. Tamén nalgunhas ocasións estratexias mixtas, realizando combinacións das anteriormente citadas.

As correccións serán sempre positivas (Feedbacks) e as sesións dinámicas e motivantes intentando evitar perdas de tempo innecesarias.

-ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS.

Dado que coinciden nalgunhas franxas horarias mais dun grupo, establécese ao inicio do curso unha distribución horaria dos espazos que configuran a aula de Educación Física: ximnasio, pavillón (compartido co IES Gregorio Fernández), e pistas exteriores.

O criterio de asignación de espazos establece que cada grupo dispoña de ximnasio e pavillón polideportivo, polo menos unha vez por semana. Permitindo así, adaptar os contidos programados aos espazos dispoñibles.

Outras decisións metodolóxicas

Coa nova lei establécese unha serie de orientacións metodolóxicas para a materia que favorecerán un enfoque

competencial, así como a consecución, a consolidación e a integración dos estándares por parte do alumnado:

- ¿ Educación Física nestas etapas terá un carácter eminentemente práctico e vivencial.
- ¿ A asimilación das aprendizaxes e a adaptación ao traballo do alumnado en Educación Física aconsella a distribución das dúas sesións semanais en diferentes días.
- ¿ A selección dos contidos e das metodoloxías activas e contextualizadas debe asegurar o desenvolvemento das competencias clave ao longo destas etapas.
- ¿ O uso de estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado.
- ¿ O profesorado deseñará diferentes tipos de tarefas e secuencias adaptadas aos niveis, ás formas e aos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas, co obxecto de atender á diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes. Débese potenciar o uso dunha variedade de materiais e recursos o máis ampla posible, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e da comunicación desenvolvidas nos últimos tempos en diferentes ámbitos da Educación Física.
- ¿ Favoreceranse metodoloxías que teñan a súa base na descuberta guiada, a resolución de problemas, o traballo por retos e proxectos, e a cooperación, tendo presente o desenvolvemento da creatividade do alumnado.
- ¿ Deberá procurarse a implicación das familias como un factor clave para facer dos alumnos e das alumnas auténticos suxeitos activos dunha xestión cada vez máis autónoma e comprometida da súa saúde, mediante a adquisición de hábitos de vida saudables.

Finalmente, é necesaria unha axeitada coordinación entre o equipo docente sobre as estratexias metodolóxicas e didácticas que se utilicen co alumnado. Os departamentos didácticos, logo dunha reflexión, deben formular con criterios consensuados unha estratexia metodolóxica común para desenvolver ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe do alumnado, considerando, ademais, que a promoción da práctica diaria de deporte e o exercicio físico por parte dos alumnos e das alumnas durante a xornada escolar debe formar parte do seu desenvolvemento integral.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
INSTALACIÓNS, MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Como criterio de selección dos recursos didácticos empregamos a adecuación ao nivel de desenrolo e coñecemento do alumnado, adecuación aos contidos, incidencia no desenrolo das capacidades cognitivas, psicomotrices e afectivas, variedade motivacional entre outros.

Na actualidade o departamento conta como principais recursos presentacións en powerpoint elaboradas polo departamento, bibliografía básica sobre a asignatura, medios audiovisuais e material deportivo diverso. De todos eles existen unhas normas de uso e inventario no departamento.

RELACIÓN DE RECURSOS DIDÁCTICOS DISPOÑIBLES NO DEPARTAMENTO.

Nº MATERIAL ESTADO Nº MATERIAL ESTADO

14 Bancos suecos B 14 Espaldeiras B
 2 Plinto B 3 Trampolín saltos B
 1 Minitramp B 2 Saltómetro B
 21 Colchonetas 2x1 B 4 Cronos B
 3 Colch. Quitamedos B 1 Inflador eléctrico B
 19 Colch. Aislantes B 4 Cintas métricas B
 1 Escaleira horizontal B 1 Pulsómetro B
 20 Palas de praia B 6 Silbatos B
 2 Compás de orientación. B 2 Sacos portabalóns B
 7 Raquetas tenis mesa B 1 Marcador partidos B
 7 Raquetas bádminton B 2 Mesa tenis de mesa B

18 Picas B 1 Ordenador portátil B
8 Zancos B 1 Proxector B
20 Cordas individuais B 1 Minicadena música B
3 Cordas largas B 1 Colch. medición saltos B
14 Aros rítmica B 10 Diábolos B
26 Stiks de hockei plástico B 5 Indiacas B
1 Torre conos señalización B 4 Platos chinos B
30 Discos voladores B 5 Paos diablo B
8 Testigos B 7 Xogo Cesta Punta B
7 Vallas baixas B 2 Pesas vinilo 5 kg. B
3 Pares patíns línea B 8 Pesas vinilo 2 kg. B
12 Picas con soporte area B 8 Balóns medicinais 2kg B
10 Vallas plást varias altur. B 4 Balóns medicinais 3kg B
7 Steps aerobic B 4 Balóns medicinais 4kg B
2 Potros B 12 Bandas elásticas B
1 Cabalo largo B 4 Petancas B
1 Maleta equipo béisbol B 1 Xogo do chito B
1 Maleta equipo bádminton B 10 Cinturóns placaxe B
1 Tambor ritmo B 1 Saco portabalóns B
5 Pesos lanz. atletismo B 4 Discos lanz. atletismo B
1 Listón salto altura B 1 Pértiga B
1 Rede voleibol B 2 Rede balonmán B
3 Rede multiusos 20 mts. B 2 Barra lastrada 4kg B
4 Mazas malabares B 2 Barra lastrada 6kg B
1 Xogo de bolos plast e bola B 6 Pelotas blandas B
20 Pelotas floorball B 1 Portería para discos vol. B
20 Pelotas tenis B 1 Barra equilibrio B
12 Balóns balonmán B 2 Porterías fútbol-sala
20 Balóns baloncesto B 4 Canastas basket
8 Balóns fútbol-sala B 4 Canastas minibasket
20 Balóns voleibol B 2 Xogos postes Voleibol B
8 Balóns rugby B 1 Carro Portabalóns B
1 Diana con 6 dardos B 1 Juego Boccia B
1 Chave B 3 Tragabolas B
1 Barra de dominadas B 4 Palos Kendoo B
1 Semiesfera Titanium (Bosu) B 2 Escaleras agilidad B
1 Contenedor material B 4 Guantes de béisbol B
Pelotas Florball 6 grandes Pelotas béisbol 2
Diana con dardos Balones gigantes 4

LIBROS DE TEXTO DE DISTINTAS EDITORIAIS.
ROCÓDROMO
LIBROS PROPIOS DA MATERIA INVENTARIADOS NO CENTRO.
VIDEOS-CDs

O centro onde se vai a levar a cabo esta programación dispón dunha pista polideportiva exterior (nela está pintada unha pista de fútbol-sala), un campo de volei- praia, un pavillón cuberto, un ximnasio, unha zona cuberta con dúas mesas antivandálicas de ping-pog e un gran espazo natural que rodea ao centro e que se utilizará sobre todo para o traballo de condición física, béisbol, atletismo e para as actividades na natureza. (Estadio da Ribela, parque do Chanto, pistas exteriores, pistas de tenis e de padel, un campo de rugby, etc). Destacar que construíuse unha piscina climatizada nas inmediacións do centro.

Para actividades puntuais utilízanse outros recursos espaciais que ofrece a vila coma son o parque das Insuas, o ximnasio do IES Gregorio Fernández, O parque Biosaudable ou a ruta das Aceñas.

O pavillón é un lugar amplo, con accesibilidade para as persoas con discapacidade, libre de columnas, ausencia de

salientes, con paredes e chans antiabrasivos, boa iluminación, con vestiarios e baños ben ventilados e dotados de duchas. Dispón ademais dun almacén, onde se garda o material de Educación Física. No mesmo están pintados 1 campo de baloncesto, 1 fútbol-sala e balonmán con medida de 20x40 metros, 1 campo de voleibol de 18x9 e 6 campos de bádminton de 13,4 x 6,1 metros.

O ximnasio dispón dunha pista de parquet de 19 x 15 metros e está dotado de calefacción central, dous vestiarios para o alumnado con duchas e un despacho con servizo de ducha para o profesorado. Un almacén de material deportivo, así como conexión a internet no despacho dos profesores. Tamén existe un rocódromo.

En canto ao material, consideramos que é suficiente, tendo en conta que esixe unha renovación constante e o presuposto do centro resulta escaso. Nalgunhas actividades innovadoras, como bádminton e patinaxe en línea, son os propios alumnos os que aportan o material propio para o desenrolo da actividade. Nestes casos o departamento dispón deste material para alumnos que non o poden aportar de forma voluntaria. Sinalar que se utilizou libro de texto en 1º2, 3º e 4º de E.S.O como material de apoio. No presente curso, consideramos empregar outros recursos alternativos aos libros de texto, como o emprego das novas tecnoloxías, cadernos de aula, lecturas acordes aos contidos tratados, fichas, ...etc.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Procedementos de avaliación inicial

O sistema para acreditar os coñecementos previos basearase fundamentalmente nas primeiras sesións das U.Ds e nas primeiras sesións do curso. Ao comenzoar cada U.D. estableceranse tarefas que nos permitan coñecer o nivel de partida do alumnado, ben tarefas prácticas (e coa observación directa e con planillas de control poderemos constatar o nivel do alumnado), ben a través de tarefas teóricas (orais ou escritas).

Grazas á información recabada teremos unhas orientacións iniciais para coñecer mellor ao alumnado e isto completárase coa diferente información que se aporta nas sesións de avaliación inicial e diagnóstico de cada grupo. A progresión e mellora durante toda a U.d. será tida en conta na avaliación final.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	5	24	16	9	9	28	9	100
Proba escrita	20	20	20	20	20	20	20	20
Táboa de indicadores	80	80	80	80	80	80	80	80

Criterios de cualificación:

Criterios de cualificación.

5.2.1 Educación Física

A finalidade do proceso de ensino-aprendizaxe é a adquisición por parte dos alumnos/as dunha serie de competencias que o sistema debe impulsar. Esa finalidade, a través dos obxectivos plantexados, necesita dun seguimento continuo para valorar se se está a traballar no camiño correcto. Os obxectivos deben ser avaliados para estimar o grao de cumprimento, asemade a adaptación dos contidos, a metodoloxía docente e a avaliación supoñen un difícil reto.

A nosa proposta baséase en ferramentas orientadas á avaliación continua, coparticipada e progresiva, seguindo unha aproximación de retroalimentación coordinada, informando ó alumno en todo momento sobre cales son os progresos e as deficiencias do seu traballo, permitiéndolle rectificalas, facéndoo coñecedor do seu nivel, e transmitíndolle desta

maneira que é partícipe do seu proceso de aprendizaxe.

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado de educación secundaria obrigatoria será continua, formativa e integradora.

No proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou unha alumna non sexa o adecuado, estableceranse medidas de reforzo educativo.

Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

A avaliación das aprendizaxes dos alumnos e das alumnas terá un carácter formativo e será un instrumento para a mellora tanto dos procesos de ensino como dos procesos de aprendizaxe.

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado deberá ser integradora, e deberá terse en conta desde todas as materias a consecución dos obxectivos establecidos para a etapa e do desenvolvemento das competencias correspondente. O carácter integrador da avaliación non impedirá que o profesorado realice de xeito diferenciado a avaliación de cada materia tendo en conta os criterios de avaliación e os contidos de cada unha delas.

5.2.2. CONCRECIÓN DOS PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Para todas as unidades terase o seguinte:

- Procedemento de Avaliación: Tarefas de clase.
- Instrumento de Avaliación: Táboa de indicadores e probas escritas.
- Peso no total en cada UD: 100%
- Realízase un test online ou unha proba escrita por trimestre.

5.2.3. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

A cualificación de cada unha das tres avaliacións do curso virá dada pola media ponderada das cualificacións das unidades didácticas impartidas na avaliación. A ponderación establecerase en base aos pesos outorgados a cada unidade didáctica, os cales se poden ver no apartado 3.1 da programación. Así teríase o seguinte:

1ª avaliación, U.D.2 (24%)+U.D.4 (9%) = 33% $(72,7 \times U.D.2 + 27,2 \times U.D.4) / 100$

2ª avaliación, U.D.1 (5%) +U.D.6 (28%) = 33% $(15,1 \times U.D.1 + 84,8 \times U.D.6) / 100$

3ª avaliación, U.D.3 (16%) +U.D.5 (9%)+U.D.7 (9%) = 34% $(47\% \times U.D.3 + 26,4 \times U.D.5 + 26,4 \times U.D.7) / 100$

Nota das avaliacións trimestrais:

- Probas escritas: 20%
- Táboa de indicadores (80%):
 - * Traballo de clase: 20%
 - * Probas físicas: 50%
 - * Traballos entregados: 10%

A cualificación final da materia virá dada pola media ponderada das cualificacións de cada unha das tres avaliacións do curso. A ponderación establécese en base aos pesos outorgados a cada unidade didáctica no apartado 3.1 da programación.

O 100% da nota da avaliación final obterase do seguinte xeito:

- primeiro trimestre 33%
- segundo trimestre 33%
- terceiro trimestre 34%

Avaliación final = $(33 \times \text{Nota } 1^{\text{a}} \text{ aval.} + 33 \times \text{Nota } 2^{\text{a}} \text{ aval.} + 34 \times \text{Nota } 3^{\text{a}} \text{ aval.})$

Cando a cualificación obtida, tanto trimestral como final, for un resultado con decimais, por defecto aplicarase o seguinte:

Se o decimal está entre 0 e 49 o número de nota enteira será o mesmo que sen decimais.

Se o decimal está entre 5 e 99 o número de nota redondearase para o inmediatamente superior.

No caso de que exista algunha modificación na docencia das unidades que estaban programadas para algunha avaliación deberá modificarse a maneira de calcular a cualificación da avaliación correspondente. Se ao rematar a terceira avaliación non se impartira algunha unidade ou algunhas unidades, entón repartiríase equitativamente o peso destas entre as unidades impartidas, e polo tanto, modificaríase a expresión matemática para o cálculo da cualificación final da materia segundo proceda.

En calquera caso, se por análise da persoa docente e/ou o conxunta da Xunta de Avaliación, a progresión do alumnado argumenta a conveniencia de non aplicar o anterior por defecto, atendendo a razóns pedagóxicas isto será o que prevalecerá.

Que aspectos se van a valorar dentro da observación do traballo na aula?

Fundamentalmente a participación activa, o interese, esforzo e atención, así como a colaboración nas actividades grupais e a recollida e colocación dos materiais empregados.

A observación será o instrumento de maior valor para os docentes de E.F. xa que na nosa asignatura, mediante a observación, valoraremos o traballo grupal ou individual e a maioría das competencias . (exceptúanse aqueles que se valoren de maneira específica na proba teórica.)

Criterios de recuperación:

Ao longo do curso o profesorado poderá establecer o procedemento para poder recuperar parte das materias non superadas.

Como se recupera unha proba non superada?

De cada U.D. non superada incluíranse na seguinte os aspectos non superados, ou a repetición das probas, se cree o profesor que está debidamente xustificada unha ausencia (preferiblemente con xustificante médico se é o caso)

Como se recupera unha avaliación non superada?

Ao tratarse dunha avaliación continua, o alumno/a que aprobe a seguinte avaliación recuperará automaticamente a avaliación suspendida. Polo que a efectos do cálculo da nota final se substituirá a nota da avaliación suspensa pola da que acaba de aprobar.

De suspender a última avaliación estableceranse probas de recuperación previas á avaliación final.

Volverá a calcularse a nota final coa nota da parte recuperada.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

Como se fará o seguimento: clases de recuperación, traballos, reunións de seguimento, etc?

Os/as alumnos/as coa materia pendente de cursos anteriores realizarán ao longo do curso a recuperación dos contidos teórico- prácticos que estarán baseados nos contidos mínimos esixibles para o curso de referencia.

Buscarase fundamentalmente o traballo de contidos que fagan referencia aos contidos mínimos esixibles.

Os alumnos cun claro desfase na comprensión dos contidos conceptuais reforzáráselles a través da:

. Elaboración de traballos, empregando, se é posible, as T.I.C. sobre temas de referencia.

. Lecturas de textos e cumplimentación de fichas-esquemas.

Alumnos con desfase motor, encomendaráselles actividades desenroladas no centro, así como a posibilidade de levar a cabo un programa práctico individualizado, titorado polo profesor de educación física.

Tamén se contempla a posibilidade de que un alumno cualificado poida titorizar a outro compañeiro, coa supervisión do profesor, premiando este traballo con un punto no aspecto actitudinal.

Ao comenzo do curso entregaráselles aos alumnos un plan de traballo a desenrolar en cada avaliación, que consistirá nun caderniño cos contidos a superar.

Como se avalía? (Avaliacións parciais, avaliación final, cualificación de traballos realizados, etc.)

Si se realizan correctamente os caderniños que se encomenden e se superan as dúas primeiras avaliacións do curso no que se atopan matriculados, considerárase superada a asignatura pendente.

Cara a final de curso haberá unha proba global da materia pendente. Deberán presentarse a esta proba os alumnos pendentes que se considere que non superaron os contidos marcados no plan de traballo deseñado. Esta proba será escrita e práctica.

6. Medidas de atención á diversidade

Atendendo á normativa vixente, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, adoptaranse as medidas de carácter ordinario e extraordinario que se consideren oportunas e axeitadas ao alumnado.

Con carácter xeral, para adecuarse aos diferentes ritmos de aprendizaxe e capacidades, contéplanse actividades de reforzo e ampliación con tempos flexibles e aprendizaxe cooperativa en grupos heteroxéneos.

Ademais do diferente ritmo de aprendizaxe do alumnado e o nivel de competencia motriz, os casos máis frecuentes na materia de Educación Física que necesitan unha atención á diversidade son:

Alumnado repetidor (coa materia aprobada / coa materia suspensa). Este alumnado, maioritariamente coa materia superada, pode colaborar co profesorado en actividades de microensinanza participando como alumno avantaxado en determinados contidos. Esa actuación será valorada polo profesorado con táboas de indicadores específicas.

Alumnado con diferente nivel de competencia motriz. Ao alumnado que teña baixo nivel de competencia motriz nos contidos dalgunha/s unidade/é didáctica/s, realizaráselle apoios e reforzos para favorecer tanto a súa práctica como a súa aprendizaxe. De ser necesario, adaptaráselle os tempos e os procedementos de avaliación.

Alumnado lesionado ou incapacitado temporalmente para realizar a práctica. No caso deste alumnado con necesidades educativas especiais poñeranse en marcha os apoios e as atencións educativas específicas necesarias para a consecución dos obxectivos de aprendizaxe. Nestes casos, asignarase un rol en función da UD que garanta que participa e logra os obxectivos fixados: avaliador, xuíz/árbitro e axudante serán os roles máis utilizados. A avaliación da súa práctica realizarase a través de táboas de indicadores específicas. A este alumnado, de ser o caso, en función das súas necesidades de atención á diversidade adaptaráselle tanto os tempos como os procedementos de avaliación. En todo caso, evitárase que se limite a tomar nota da sesión.

Alumnado que promociona coa materia sen superar. Neste caso elaborárase un Plan de reforzo adaptado ás súas particularidades. De todos os apartados do plan, destacamos as tarefas para realizar e a súa temporalización, así como os procedementos de seguimento e avaliación.

Por outro lado, no caso do alumnado cun ritmo de aprendizaxe máis lento podemos poñer en marcha:

- Adaptacións metodolóxicas en canto ao estilo de ensinanza: empregar formas de organizar a clase individualizadas, realización de grupos de nivel naquelas actividades que así o requiran, etc...

- Adaptacións metodolóxicas en canto á técnica de ensinanza: comunicar só os aspectos máis importantes do modelo, presentar o modelo de forma máis personalizada. Procurar deseñar actividades diferentes para traballar un mesmo contido...

- Adaptacións metodolóxicas en canto ás estratexias pedagóxicas: apoio verbal, visual, manual, ampliación do tempo

para alcanzar un determinado contido (polo que se establecerán progresións máis próximas á súa aptitude física). Reforzo permanente dos logros acadados para elevar a súa autoestima-autoconcepto, creación dun clima na aula na que o alumno/a non tema expresar as súas dificultades. Simplificación das actividades e adaptación das regras de xogo.

En canto ao alumnado cun ritmo de aprendizaxe máis rápido, podemos:

- Plantexar actividades de ampliación que lles permitan profundar nos diversos contidos alcanzando obxectivos superiores.
- Implicar a este alumnado en programas de acción tutorial con compañeiros/as que teñan dificultades na súa aprendizaxe.

No caso de ser necesarias medidas extraordinarias de atención á diversidade unha vez esgotadas as de carácter ordinario, seguiranse as indicacións establecidas na normativa vixente, coa colaboración do departamento de orientación do centro.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - TOMA DE CONCIENCIA DA IMPORTANCIA DO RESPETO AO MEDIO NATURAL	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - PRIMEIROS AUXILIOS	X						
ET.3 - EDUCACIÓN EMOCIONAL E EN VALORES	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - COMPETENCIA DIXITAL	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA E COMPRESIÓN LECTORA	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - FOMENTO DA CREATIVIDADE	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - PREVENCIÓN E RESOLUCIÓN PACÍFICA DE CONFLICTOS	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - EDUCACIÓN PARA O CONSUMO RESPONSABLE E O DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE	X						
ET.9 - EDUCACIÓN PARA A SAÚDE	X						
ET.10 - IGUALDADE ENTRE HOMES E MULLERES	X	X	X	X	X	X	X
ET.11 - COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - EMPRENDEMENTO SOCIAL E ESPÍRITO CRÍTICO E CIENTÍFICO	X						

Observacións:

Os elementos transversais, aquí numerados, trabállanse no propio desenvolvemento das UD relacionadas, a través das diferentes actividades que desenvolven os contidos.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
ACTIVIDADES NO MEDIO NATURAL	Rutas de senderismo pola contorna: Aceas, Parque do Chanto.			
ACTIVIDADES NO MEDIO ACUÁTICO	Bautismo de piragüismo no río Cabe en Monforte.			
SEMANA BRANCA	Viaxe a unha estación de esquí para coñecer este deporte.			
A BICICLETA COMO MEDIO DE TRASPORTE	Ruta en bici en familia. Participación no proxecto do centro PEDALEANDO AO XOGRAR.			
A ESCALADA EN ROCÓDROMO	Visita a Lugo para coñecer e practicar escalada en rocódromo olímpico.			
VISITA OA INEF CORUÑA	Valorar saídas profesionais relacionadas co deporte			

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
REALIZOSE UNHA ENQUISA AO ALUMNADO SOBRE A PRÁCTICA DOCENTE.
ADECUOSE O DESEÑO DAS U.D. ÁS CARACTERÍSTICAS E NECESIDADES DO ALUMNADO.
APORTOUSE INFORMACIÓN AO PERSOAL DOCENTE TITOR.
FUNCIONALIDADE DA P.D.: revisouse ao longo do curso e foi práctica e útil para acadar os obxectivos propostos.
CUMPRIUSE A TEMPORALIZACIÓN INICIALMENTE ESTABLECIDA.
A PERSOA DOCENTE EMPREGOU AS METODOLOXÍAS REFLECTIDAS NA P.D.
EMPREGÁRONSE DISTINTOS INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.
LEVÁRONSE A CABO AS MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE E FORON EFECTIVAS.
CONSEGUIUSE A PARTICIPACIÓN ACTIVA DE TODO O ALUMNADO.

Descrición:

En liñas xerais, e agás a enquisa, farase un seguimento trimestral para a comprobación dos indicadores de logro; neste senso, un cadro destes, xunto co seu resultado incluírase, alomenos, nas correspondentes actas de ciclo.

A enquisa ao alumnado realizarase cara o remate do 3º trimestre, e incluíranse, entre outras, unha pregunta de escala na que este valore a facilidade coa que comprendeu as instrucións dadas, así como outra/s sobre a adecuación do deseño das UD en base ás súas necesidades.

De cara a reflectir a comunicación realizada da información ao persoal titor será suficiente con que este último así o faga constar nas correspondentes actas de ciclo e/ou en cada unha das actas posteriores á Xunta de Avaliación trimestral; neste centro a comunicación da información será, polo xeral, a través dunha pequena xuntanza, podendo ampliarse esta a través de comunicación electrónica.

Na funcionalidade da PD tamén se incluírán observacións das posibles necesidades e/ou propostas de cambio, reflectindo, especialmente, e, entre outros puntos, se o número de sesións se adecúan e se estas son suficientes, de cara á elaboración de seguintes PD.

Ao mesmo tempo, o referido seguimento desta funcionalidade da PD, así como cumprimento da temporalización, o emprego das diferentes metodoloxías e instrumentos de avaliación e as medidas de atención á diversidade faranse a través do propio PROENS, pois estas veñen eivadas e recollidas.

Para medir a consecución da participación activa de todo o alumnado e o apoio de implicación das familias no traballo do alumnado reflectirase o índice destes no rexistro diario de aula.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Tralo remate de cada trimestre revisarase a PD. Dita revisión terá en conta os seguintes puntos:

1. Seguimento da PD no apartado correspondente do PROENS:
 - Reunións mensuais do equipo docente do departamento.
 - No tocante ás UD: data de inicio e final, número de sesións previstas e realizadas.
 - Grao de cumprimento da PD con carácter xeral dos indicadores de logro desta.
 - Propostas xerais de mellora e outras observacións.
2. Actividades complementarias (realizadas ou non).

A avaliación dos datos recollidos farase mediante o referido no apartado 8.1. ao que se lle engadirá, a maiores, o/s cadro/s preciso/s que inclúan a información adicional do presente apartado xunto coa información e resultados deste/s; posteriormente incluíranse como anexo nas correspondentes actas da coordinación e/ou na memoria final da materia, con especial relevancia nas posibles propostas de mellora para levar a cabo no seguinte curso académico.

9. Outros apartados